

מיני אלקנה Alkanna מלבליים בעונת היובש

גדי פולק, מערכת כלנית gadpollak@gmail.com
אלון זינגר, מינהל המחקר החקלאי singer@volcani.agri.gov.il
סימה קגן, מינהל המחקר החקלאי simak@volcani.agri.gov.il
תומר פרג', מינהל המחקר החקלאי tomperf@volcani.agri.gov.il
רוית אשד, מינהל המחקר החקלאי reshed@volcani.agri.gov.il

בשנים האחרונות אנו עוקבים אחרי כמה מינים בסוג **אלקנה** (זיפניים) בהקשרים שונים ולמטרות שונות ואגב כך אנו מתעדים את השלבים הפנולוגיים במינים אלה. ב**אלקנת הגליל** (צמח אדום בסכנת הכחדה) מנסה צוות במינהל המחקר החקלאי במכון וולקני לרבות וגטטיבית את הצמח באמצעות ייחורים. לשם כך היה צורך להעריך באיזו מעונות השנה הצמחים מלבליים, מועד שעשוי להתאים להשרשת ייחורים מיטבית. התצפיות ב**אלקנת הצבעים** נערכות כחלק ממעקב אחר הפנולוגיה של הפריחה בחולות מישור החוף. כהשלמה ערכנו גם כמה תצפיות בודדות ב**אלקנה סמורה**.

מצאנו במינים הללו לבלוב של גבעולים ועלים דווקא בראשית הקיץ ובמהלכו, כאשר הקרקע כבר יבשה לאחר סיום עונת הגשמים וסיום תקופת הפריחה ובעת הפצת הזרעים. ככל שצפינו עד כה, הענפים המלבליים בקיץ הם אלה שעליהם תופיע הפריחה של החורף והאביב בעונה הבאה, תוך כדי התארכות הגבעולים והופעת העלים המלווים את הפרחים.

מיני אלקנה בבלוב בראשית הקיץ

מימין - **אלקנה סמורה**, ליד גלאון 13.6.2016. צילם אלון זינגר ©; במרכז - **אלקנת הגליל**, טורעאן 22.7.2015. צילם: גדי פולק ©; משמאל - **אלקנת הצבעים**, אביחיל 16.5.2016. צילם: גדי פולק ©

אלקנת הצבעים הגדלה בחולות מישור החוף ו**אלקנת הגליל** הגדלה בעיקר בגליל המזרחי באדמות חרסיתיות, הן עשבים רב-שנתיים בעלי גבעול מקוצר מאד בבסיס הצמח; **אלקנה סמורה** האופיינית לשולי החבל הים-תיכוני ורצועת הספר היא בן-שיח קטן. בקרב העשבוניים הרב-שנתיים ובני השיח של החבל הים-תיכוני, לבלוב של ראשית קיץ במיני ה**אלקנה** המתרחש דווקא כאשר האדמה מתייבשת, הטמפרטורות עולות ואורך היום מתארך - הוא יוצא דופן. בניגוד למינים הללו של **אלקנה**, צמחים הנמנים על צורות חיים אלה בחבל הים-תיכוני מלבליים כרגיל בחורף לאחר ירידת כמות משמעותית של גשם, בטמפרטורות יותר נמוכות ובאורך יום מתקצר. בעוד שבבני השיח והעשבוניים הרב-שנתיים הטיפוסיים לחבל הים-תיכוני הפריחה האביבית או זו של ראשית הקיץ מופיעה על ענפי הצימוח החורפי - הרי שבשלושת מיני ה**אלקנה** הללו הפריחה החורפית-אביבית מופיעה בהמשך לצימוח הווגטטיבי הקיצי של העונה הקודמת. אנו ממשיכים לעקוב אחר התופעה ומחפשים לה הסברים אקולוגיים ופיזיולוגיים. אנו פונים לקוראי כלנית ולצופים בצמחים לדווח על הבלבוב והפריחה במיני **אלקנה**, בכדי להגיע להכללות יותר מבוססות.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: פולק ג זינגר א, קגן ס פרג' ת וחבריהם 2016 מיני אלקנה Alkana מלבליים בעונת היובש, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 3.

[מיני אלקנה Alkana מלבליים בעונת היובש](#)